

बूद्धानीलकण्ठ नगरपालिका

बूद्धानीलकण्ठ नगरकार्यपालिकाको कार्यालयहारा प्रकाशित

स्थानीय राजपत्र

खण्डः

संख्या:

मिति:

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गर्न बूद्धानीलकण्ठ नगरकार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ।

भाग-२

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र

वितरण कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावना:

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) तथा संयुक्त राष्ट्रसंघले पारितगरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि-२००६ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन बाज्ञानीय भएकोले, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि बूद्धानीलकण्ठ नगरपालिकाले यो कार्यविधि बनाइ लागू गरेको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

- (१) यस कार्यविधिको नाम “अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५” रहेकोछ ।
- (२) यो कार्यविधि तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमाः

- (क) “ऐन” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्झनु पर्दछ ।
- (ख) “नियमावली” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन २०७४ अनुसारबन्ने नियमावली सम्झनु पर्दछ ।
- (ग) “स्थानीय तह” भन्नाले बूढानीलकण्ठ नगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) “बडा कार्यालय” भन्नाले बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको बडा कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।
- (ड) “समन्वय समिति” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको बूढानीलकण्ठ नगर समन्वय समिति सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य, मापदण्ड

३. उद्देश्यः

यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेकाल्न् ।

- (क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तह देखिनै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ।

(ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासंघ २००६ (ऋच्छ) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।

(ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४. परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन्:

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यताका आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरी देहायका चार समूहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछः

(क) पूर्णअशक्त अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई (क) वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरूमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीरभई अरूको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,

सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरु पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तीव्र रुपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रुपमा श्रवण दृष्टिविहिन व्यक्तिहरू,

दुई वा सो भन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भई सबै जसो दैनिक क्रियाकलापहरु अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाकाव्यक्तिहरू,

निरन्तर रुपमा सघन हेरचाह (स्याहारसुसार) को आवश्यक परि रहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू ।

(ख) अतिअशक्त अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'खु वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शकआदिको सहयोगमा आफ्नो

दैनिक क्रियाकलापहरु लगायत हिड्डुल र संचारगर्न कठिनाइ हुने व्यक्तिहरु, मष्टिस्कपक्षधात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षधात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मरआदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि हविलचियर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,

दुवैहात कुमदेखि वा पाखुरादेखि मुनी पूरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवैहात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मरभन्दा मुनिको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुवैगोडा पूर्ण क्रियाशील नभई वैसाखीको प्रयोग गर्नेव्यक्तिहरू,

दृष्टिविहिन पूर्णदृष्टिविहीनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरू, संचारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्णरूपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाइमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरू, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनुपर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू ।

(ग) मध्यम अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई ‘गु वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ पहेँलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

कृत्रिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिड्डुलल गायत दैनिकजीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्नसक्ने,

विभिन्न कारणले धुँडामुनिको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिँड्डुल गर्नसक्ने,

कुम वा पाखुरा भन्दा मुनी एकहातगुमाएका वा हातनचल्ने वा हातलेगर्ने काम गर्न नसक्ने,

दुवैगोडाको कुरुच्चा भन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिड्डुल गर्नसक्ने, मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,

सिकाइमा ढिलाइ भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्नसक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरू,

श्रवण यन्त्रको प्रयोगबाट वा ठूलो आवाज मात्र सुन्नसक्ने सुस्तश्रवण व्यक्तिहरू शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र फिकी घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नु पर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरू

ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरू,
 बोल्दा अडिक्ने, शब्द वा अक्षर दोहोर्याउने समस्या तीत्र भएका भक्तको व्यक्तिहरू,
 तीनफिटभन्दा मुनिका होचापुङ्का व्यक्तिहरू,
 चस्मा र श्रवणयन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवण दृष्टिविहिन व्यक्तिहरू, लेन्स वा
 म्याग्नीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यूनदृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,
 अनुवशीय रक्तश्वाव (हेमोफेलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिँडुलमा कठिनाइ
 हुने व्यक्तिहरू,
 मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू ।

(घ) सामान्य अपाङ्गताः

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई ‘घु वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ
 जुन सेतोपृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक
 जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयम सम्पादन गर्नसक्ने

हात वा खुट्टा केही छोटोभएका, एकहातको हत्केला भन्दा मुनी नचल्ने वा
 गुमाएका, एकहातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तीमा बूढीऔला र चोरीऔला
 गुमाएका वा दुवैहातको हत्केला मुनिका कम्तीमा बूढीऔला र चोरीऔला भएका
 व्यक्तिहरू,

ठूलो अक्षर पढ्न सक्ने न्यूनदृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,
 दुवैगोडाको सबै औलाका भागहरू नभएका,
 श्रवणयन्त्रलगाई ठूलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्तश्रवण व्यक्तिहरू,

परिच्छेद-३

परिचय-पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ ।

परिचय-पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्टहुनेगरी नागिरकताको प्रमाण
 पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची २ बमोजिम एकापट्टी नेपाली भाषामा र
 अर्कापट्टी अंगेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार
 एकपृष्ठको परिचय-पत्र गाम्भीर्यताका आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका

व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ ।

६. समन्वय समिति सम्बन्धित व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने समेत कार्यकालागि बूढानीलकण्ठ नगरपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति रहनेछ;
- (क) बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको उपप्रमुख/संयोजक
- (ख) बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट नगरपिलकाले तेकेको महिला सदस्य/सदस्य
- (ग) बूढानीलकण्ठ नगरपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा श्रोत व्यक्ति मध्येबाट नगरपालिकाको प्रमुखले तोकेको व्यक्ति/सदस्य
- (घ) बूढानीलकण्ठ नगर कार्यपालिकाको प्रमुखले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालको चिकित्सक/सदस्य
- (ङ) स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख/सदस्य
- (च) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक, हित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा कार्यरत संघ संस्थाहरु मध्येबाट नगरपालिकाको प्रमुखले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि/सदस्य
- (छ) बूढानीलकण्ठ नगरपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्येबाट समन्वय समितिले मनोनयन गरेको एकजना महिला सदस्य सहित तीनजना/सदस्य
- (ज) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका स्थानीय स्तरमा रहेका सम्बन्धित विषय हेर्ने कार्यालयको कार्यालय प्रमुख/सदस्य
- (झ) बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको उप/प्रमुखले तोकेको नगरपालिकाको कर्मचारी/सदस्य
- (ञ) बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको महिला तथा बालबिलका शाखा प्रमुख/सदस्य सचिव
- (२) स्थानीय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणकालागि सिफारिस गर्ने कामकासाथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय-पत्र सम्बन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठनागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाउनु पर्दछ ।

परिच्छेद-४

परिचय-पत्र वितरण

७. परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया देहायब मोजिम हुनेछः

(क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची १ वमोजिमको ढाँचामा परिचय-पत्र प्राप्तिकालागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु २/२ प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपी, पासपोर्ट साइजको (सम्भव भएसम्म अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको) फोटो, असक्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शरीरका अंगहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरुको विवरण संलग्न हुनु पर्नेछ । यस प्रयोजनकोलागि जन्मदर्ता प्रमाण(पत्र वा नागरिकताको प्रमाण(पत्र वा मतदाता परिचयपत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जि.प्र.का. मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्वस्त हुनसक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखित प्रमाणलाई आधार मानिनेछ ।

(ग) रित पुरी आएको निवेदनमा वडाकार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिनभित्र निवेदकले पेशगरेका कागजातहरुको एक रएक प्रति कार्यालयमा राखि वडाकार्यालयको सिफारिस सहित एकरएक प्रति बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको कार्यालयमा पठाउनु पर्दछ ।

(घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुरी परिचयपत्रकालागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिनभित्रमा जानकारी दिनुपर्दछ ।

(ङ) वडाकार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्तनबुझे सूचना पाएको १५ दिनभित्रमा सम्बन्धित समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखि बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्दछ । निवेदकले पेशगरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचयपत्र पाउने देखियो भनि बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको समन्वय समितिले शिफारिस गरेमा निजलाई परिचयपत्र वितरण

गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडाकार्यालयलाई समेत दिनुपर्दछ ।

(छ) परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाईपरेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक रविशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधिसँग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।

(ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचयपत्र बुझिलिनु पर्दछ । अतिअशक्त वा पूर्णअशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचयपत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडाकार्यालयको सिफारिसमा परिवारका सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्न बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन् ।

(झ) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत स्थानीयतहले कम्युटराइज्ड गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रूपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(ञ) समन्वयसमितिले परिचयपत्र दिनभनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई बूढानीलकण्ठ नगरपिलका नगर कायपिलकाको कार्यालयले अनुसूची २ बमोजिमको परिचय-पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई) निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ट) परिचयपत्रमा बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाको कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्नसक्नेछ ।

(ठ) प्रत्यक्ष रूपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षतिको हकमा परिचय-पत्र प्रदा नगर्ने अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ड) प्रत्यक्ष रूपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षतिभएका वा प्रष्टरूपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिकाहकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसका आधारमा परिचयपत्र वितरण गर्नुपर्नेछ ।

८. बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाबाट परिचयपत्र वितरण गर्न सकिने छ ।

बूढानीलकण्ठ नगरपालिकको ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गम्भीर्यताको कारण आफ्नो स्थाई बसोबास भएको स्थानीयतहमा गई अपाङ्गता परिचयपत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरूकालागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानीयतहबाट परिचयपत्र नलिएको सुनिश्चत भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पुरा गरी परिचयपत्र प्रदान गरी

र सम्बन्धित स्थानीयतहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।

९. प्रतिलिपि सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) परिचय-पत्र हराइ, नासिइ वा विग्रिई परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनुपर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको स्थानीयतहको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरणर कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनुपर्दछ ।

(२) वडाकार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासिवदेखिएमा परिचय-पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडाकार्यालयमा राखी निवेदकले पेशगरेको सक्कल कागजातसहित सिफारिस गरी नगरपालिकामा पठाउनुपर्दछ ।

(३) नगरपालिकाले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृती अनुसार सोझै वा स्थानीय समन्वय समितिमा पेशगरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचयपत्रबाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचयपत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा नगरपालिकाले सिफारिस समितिमा पेशगरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नुपर्दछ ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) सम्बन्धित वडाकार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुमध्ये परिचयपत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गामीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमितरूपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमितरूपमा आफ्नो नगरपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्दछ ।

(२) बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाले परिचयपत्र वितरण गरेपछि यसको जानकारी परिचयपत्र प्राप्तगर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडाकार्यालयलाई दिनुपर्दछ ।

(३) बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रहेका कुलअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता परिचयपत्र पाएका व्यक्तिहरुको अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५

बिबिध

१२. विविधः

- (१) बूढानीलकण्ठ नगरपालिकाले आ/आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्र रहेका विकट तथा दुर्गम गाउँहरुमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुकालागि अपाङ्गता परिचयपत्र लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा वर्षमा एकपटक ती ठाउँहरुमा परिचयपत्र वितरण सम्बन्धी घुम्तिशिविर सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।
- (२) यो कार्यविधि लागु हुनु अगाडि प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचयपत्र बूढानीलकण्ठ नगरपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारीभएको मितिले १ वर्ष भित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचयपत्र लिनु पर्नेछ । यसअघि जारी भएका परिचयपत्र एक वर्षपछि स्वतःअमान्य हुनेछ ।
- (३) यस कार्यविधिमा भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कान “नसँग बाफ्किएमा बाफ्किएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।
- (४) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कान “न बमोजिम हुनेछ ।
- (५) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भएगरेका कामकार वाही यसै कार्यविधि बमोजिम भएगरेको मानिनेछ ।
- (६) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ खारेज गरिएकोछ ।

अनुसूची १

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउनको लागि दिने निवेदनको ढाँचा

श्री कार्यालय प्रमुखज्यू
मार्फत.....
..... बूढानीलकण्ठ नगरपालिका
मिति:.....

फोटो

विषय: अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएके व्यक्तिको परिचयपत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखि परिचयपत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेकोछु । मैले पेस गरेको विवरण ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानुन बमोजिमको सजाय भोग्न मञ्जुरछु ।

१. नामथर उमेर लिङ्ग
२. प्रदेश:
३. ठेगाना:
 - (क) स्थायी ठेगाना: बूढानीलकण्ठ नगरपालिका, वडा नं.... टोल
 - (ख) अस्थायी ठेगाना: बूढानीलकण्ठ नगरपालिका, वडा नं.... टोल
 - (ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाइल नं.
४. संरक्षक र अभिभावकको नामथर निवेदकको नाता
५. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाइल नं.
६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार
७. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार
८. शरीरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण
९. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनु होस् ।
 - क) रोगको दीर्घअसर
 - ख) दुर्घटना
 - ग) जन्मजात
 - घ) सशस्त्र द्रन्द
 - ड) वंशानुगत कारण
 - च) अन्य

१०. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नुपर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको: उपयुक्त स्थानमा
चिनो लगाउनु होस् ।
क) भएको ख) नभएको
११. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ
.....
१२. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको र नगरेको उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनु होस
क) गर्ने गरेको ख) गर्ने नगरेको
१३. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नामः
.....
१४. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना अवश्यकताका दैनिक कार्य गर्नसक्न दुन्छ
क) ख) ग)
घ) ड) च)
१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनुहुन्छ ।
क) ख) ग)
घ) ड) च)
१६. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता
क) प्राथमिक तह ख) निम्न माध्यमिक तह ग) माध्यमिक तह
घ) उच्चमाध्यमिक तह ड) स्नातक तह च) स्नातकोत्तर तह
छ) विद्यावारिधी तह
१७. कुनै तालिम प्राप्त गर्नु भएकोभए मुख्य तालिमहरूको नाम लेख्नुहोस
.....
१८. हालको पेशा:
क) अध्ययन ख) कृषि व्यवसाय ग) स्वरोजगार घ) अध्ययन
ड) सरकारी सेवा च) निजी क्षेत्रमा सेवा ज) केही नगरेको झ) अन्य

निवेदक

नाम, थर

हस्ताक्षर

मिति

अनुसूची-२

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्रको ढाँचा

नेपाल सरकार

निशाना छाप

बूढानीलकण्ठ नगरपालिका काठमाडौं

परिचयपत्र नम्बर:

प्रदेश न ३

परिचयपत्रको प्रकार:

फोटो

अपाङ्गता परिचय-पत्र

- १) नाम, थर:
- २) ठेगाना: प्रदेश ३ जिल्ला काठमाडौं नगरपालिका बूढानीलकण्ठ वडा न
- ३) जन्म मिति:
- ४) नागरीकता नम्बर:
- ५) लिङ्ग
- ६) रक्त समुह
- ७) अपाङ्गताको किसिमःप्रकृतिको आधारमा गम्भीरता
- ८) बाबु र आमा वा संरक्षकको नाम, थर.....
- ९) परिचयपत्र वाहकको दस्तखतः
- १०) परिचयपत्र प्रमाणित गर्ने

नाम, थर

हस्ताक्षर

पद

मिति

“यो परिचयपत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय निकायमा वुभाइ दिनुहोला”

Annex 2
Disability Identity Card Format

The Government of Nepal

Stamp

Photographs

ID Card Number:

ID Card Type:

Disability Identity Card

1. Full Name of Person
 2. Address: Province 3 District Kathmandu Municipality
Budanilkantha Level Municipality
 3. Date of Birth
 4. Citizenship Number:
 5. Sex:
 6. Blood Group.....
 7. Types of Disability : On the basis of nature On the
basis of Severity
 8. Father Name/Mother Name or Guardain
 9. Signature of ID card Holders.....
 10. Approved by
- Name
- Signature
- Designation
- Date

"If somebody finds this ID card, please deposit this in the nearby police station or
municipality office"

अनुसूची-३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम संख्या:

अपाङ्गता परिचयपत्र नम्बर: परिचयपत्रको प्रकार.....

- १) नाम, थर:
- २) ठेगाना (स्थायी) प्रदेश: ३ जिल्ला: काठमाण्डौ
बूढानीलकण्ठ नगरपालिका: वडा:
- ३) ठेगाना (अस्थाई) प्रदेश ३: जिल्ला: काठमाण्डौ
नगरपालिका: बूढानीलकण्ठ वडा:
- ४) जन्ममिति: ४) नागरीकता नम्बर:
- ५) लिङ्गः
- ६) रक्त समुह
- ७) विवाहित/अविवाहितः
- ८) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर:
- ९) ठेगाना: प्रदेश ३
जिल्ला नगरपालिका/गाउपालिका वडा
- १०) अपाङ्गता भएको व्यक्तिसँगको नाता:
- ११) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता:
- १२) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज: अध्ययन नगरिको पढाइ सकेको
- १३) पेशा:
- १४) अपाङ्गताको किसिमः
 - क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा
 - ख) अपाङ्गताको गम्भीरताको आधारमा
- १५) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरू गर्न सकिन्छ ?
- १६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरू गर्न सकिन्दैन ?

१७) सहायक सामग्री आवश्यक	पर्ने	नपर्ने
आवश्यक पर्ने भएको		
१८) हाल सहायक सामग्री	पाएको	नपाएको
१९) परिचय-पत्र वाहकले प्राप्त गरेका अन्य सेवा, सुविधा		
२०) परिचयपत्र वाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरू		
२१) सेवा, सुविधा प्रदान गर्नेनि काय:		
२२) अन्य		

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको:

दस्तखतः

नाम, थरः

पदः

कार्यालयः

मिति:

प्रमाणीकरण मिति: २०७५/१२/०८ आज्ञाले

कुमार प्रसाद कोइराला

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बुढानिलकण्ठ नगरपालिका, काठमाडौं